

БАЖ – гэта
пра медыя,
baj.media

ЭЛЕКТРОННЫ БЮЛЕТЭНЬ

СМІ

Ў БЕЛАРУСІ

№3(84)
2026

СМІ Ў БЕЛАРУСІ Ў КРАСАВІКУ — ЧЭРВЕНІ 2026 ГОДА. АГЛЯД

У красавіку – чэрвені 2026 года працягваліся рэпрэсіі ў дачыненні да прадстаўнікоў незалежных медыя і жорсткія абмежаванні доступу да інфармацыі ў Беларусі.

Станоўчай падзеяй стала [вызваленне журналіста Анджэя Пачобута](#) пасля 5 гадоў за кратамі. Гэта адбылося 28 красавіка.

Тым не менш, у Беларусі заставаліся ў зняволенні 21 медыясупрацоўнік і працягвалася вынясенне новых прысудаў па крымінальных справах.

Пашыраўся транснацыянальны пераслед беларускіх журналістаў-эмігрантаў (у тым ліку вызваленых у выніку дамоўленасцяў з амерыканскімі дыпламатамі) у розных формах: завочны крымінальны пераслед, ціск на сваякоў, ануляванне беларускіх пашпартоў і пазбаўленне маёмасці ў Беларусі, цкаванне ў прапагандысцкіх СМІ.

Усеабдымная цэнзура, як і раней, базавалася на антыэкстрымісцкім заканадаўстве. Але ўлады не абмяжоўваліся толькі блакаваннем доступу да незалежных медыя з Беларусі і выкарыстоўвалі рэгулярныя DDoS-атакі, у выніку якіх чытачам былі часова недаступныя сайты шасці навінавых анлайн-выданняў, а таксама сайт Беларускай асацыяцыі журналістаў.

Непажаданую ўвагу беларускіх уладаў сталі прыцягваць сацыяльныя сеткі *Threads* і *TikTok*, якія апошнім часам набіраюць папулярнасць.

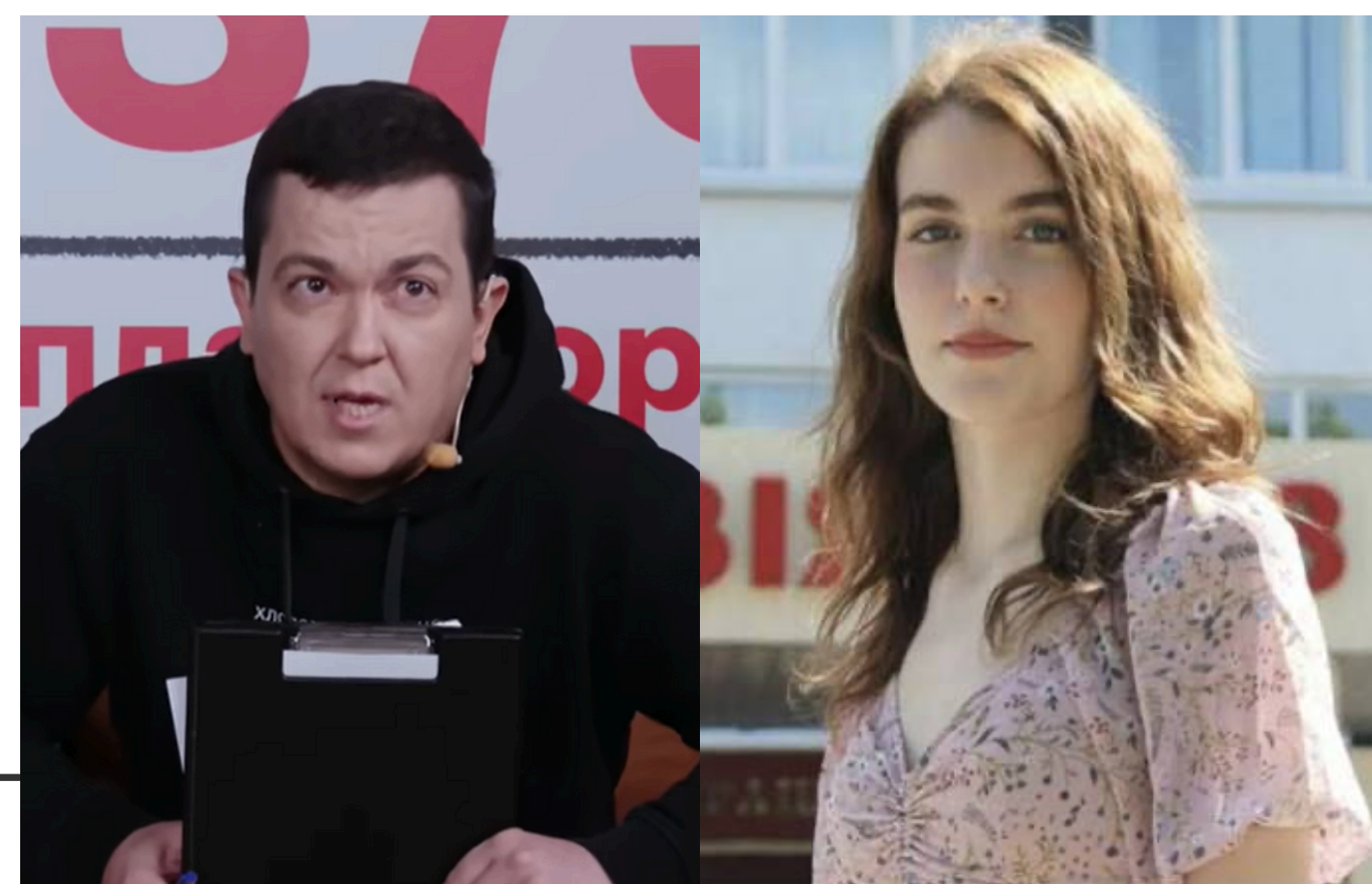
Агрэсіўная прапагандысцкая дзейнасць дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі адбывалася ў ранейшым напрамку, але сутыкнулася з перашкодамі на міжнародным узроўні — відэахостынг YouTube выдаліў каналы трох дзяржаўных СМІ і Беларускага тэлеграфнага агенцтва.

КРЫМІНАЛЬНЫ ПЕРАСЛЕД. ЗАТРЫМАННІ Ў БЕЛАРУСІ

У Беларусі працягваліся рэпрэсіі ў дачыненні да незалежных журналістаў, уключаючы крымінальны пераслед і розныя формы ціску.

26 чэрвеня Мінскі гарадскі суд [вынес прысуды](#) журналісту **Кірылу Пазняку** і ягонай **дачцэ Яніне Пазняк**. Кірыла Пазняк пазбавілі волі на тры з паловай гады, тэрмін, прызначаны ягонай дачцэ, пакуль невядомы. Яны былі абвінавачаныя ў стварэнні экстрэмісцкага фармавання і дыскрэдытацыі Рэспублікі Беларусь (артыкулы 361-1 і 369-1 Крымінальнага кодэкса РБ). YouTube-канал «Платформа 375», які стварыў Кірыл Пазняк, быў прызнаны экстрэмісцкім фармаваннем ў верасні 2025 года. Уся віна Яніны палягае ў тым, што яна зарэгістравала гэты канал у сацсетцы TikTok.

Стала вядома пра [паўторнае асуджэнне журналіста Александра \(Алеся\) Любянчука](#), першы раз ён быў асуджаны ў 2022 годзе і выйшаў на волю ў студзені 2025 года, цалкам адбыўшы тэрмін пакарання. У сакавіку 2026 года яго судзілі ў межах новай крымінальнай справы, журналіста звінавацілі ў садзейнічання экстрэмісцкай дзейнасці (артыкул 361-4 Крымінальнага кодэкса РБ), а таксама ў распальванні варожасці (артыкул 130 КК РБ) за негатыўныя каментары на адрас уладаў. Суд прызначыў Любянчуку 4 гады пазбаўлення волі ва ўмовах узмацненага рэжыму, але з улікам адбытага папярэдняга пакарання (паводле часткі 5 артыкула 72 КК РБ — «Прыз-

Кірыл і Яніна Пазняк. Калаж БАЖ.

начэнне пакарання па сукупнасці злачынстваў») і часу ўтрымання пад вартай у следчым ізалятары журналіст быў вызвалены 12 мая 2026 года.

У красавіку 2026 года ў нацыянальным аэрапорце Мінск быў затрыманы фатограф [Аляксандр Шышко](#), які апошнія гады жыў у эміграцыі. З 2023 года на яго была заведзеная крымінальная справа ў сувязі з удзелам у святкаванні за мяжой Дня Волі, у яго кватэры правялі ператрус. Вядома, што Шышко абвінавачваецца паводле артыкула 361-3 Крымінальнага кодэкса РБ (удзел ва ўзброеным канфлікце на тэрыторыі замежнай дзяржавы).

Аляксандр Шышко

ТРАНСНАЦЫЯНАЛЬНЫ ПЕРАСЛЕД

У Беларусі працягваўся **ціск на сваякоў тых журналістаў**, што працуюць у эміграцыі. У прыватнасці, рэдакцыя гомельскага анлайн-медыя «Флагшток» (яно асвятляе рэгіянальную праблематыку, а таксама адсочвае вайсковую актыўнасць на беларуска-украінскай мяжы) [паведаміла](#), што 19 мая сілавікі правялі ператрусы ў бацькоў двух

начэнне пакарання па сукупнасці злачынстваў») і часу ўтрымання пад вартай у следчым ізалятары журналіст быў вызвалены 12 мая 2026 года. Пры гэтым ім было заяўлена, што *«падобныя дзеянні будуць працягвацца да той пары, пакуль на рэсурсе будуць выходзіць новыя публікацыі»*.

Таксама [паведамлялася пра ціск](#) на сем'і журналістаў беларускай рэдакцыі Deutsche Welle: многіх з іх наведвалі прадстаўнікі розных сілавых ведамстваў.

У прапагандысцкай праграме, якая выйшла на тэлеканале «Сталічнае тэлебачанне» (СТБ) 2 красавіка, [паведамлялася](#) пра завочны крымінальны пераслед кіраўніка Беларускага расследавальніцкага цэнтра (БРЦ) **Станіслава Івашкевіча**, а таксама яшчэ 16 яго калег. У якасці абвінавачаных паводле артыкулаў 361 (заклікі да санкцый) і 361-1

(стварэнне экстрэмісцкага фармавання або ўдзел у ім) Крымінальнага кодэкса тады ж былі названыя супрацоўнікі яшчэ аднаго беларускага рас-
следавальніцкага медыяпраекта «Бюро Медыя»:

Аляксандр Ярашэвіч, Вольга Ратмірава (Аль-хіменка), Ксенія Вязнікоўцава, Аляксей Карпека.

У якасці «саўдзельнікаў» — расійскія грамадзяне журналісты **Аляксандр Вастроў, Кацярына Мітрохіна, Марына Дульнева** і грамадзянін Украіны **Максім Саўчук**. Таксама была агучаная пагроза крымінальным пераследам усім, хто пісаў у чат-бот БРЦ.

Станіслаў Івашкевіч. VK

Ігар Карней. Фота зробленае праз некалькі дзён пасля вызвалення ў 2025 годзе

Негалоснае ануляванне пашпартоў беларускіх грамадзян, што былі вызваленыя і вывезеныя з Беларусі ў выніку дыпламатычных намаганняў ЗША, стала яшчэ адной формай транснацыянальнага пераследу. З гэтым, у прыватнасці, [сутыкнуўся журналіст Ігар Карней](#).

Завочна асуджаны за «экстрэмізм» да 5 гадоў пазбаўлення волі і буйнога штрафу гродзенец **Уладзімір Хільмановіч стаў першым журналістам, якога пазбавілі нерухомай маёмасці ў Беларусі**: у чэрвені [ўлады прадалі з аўкцыёну](#) яго кватэру і лецішча.

ЦЭНЗУРА

Так званыя «экстрэмісцкія» злачынствы заставаліся галоўнай фармальнай падставай для пераследу прадстаўнікоў незалежнага медыясектара і цэнзурных абмежаванняў.

За разгляданы перыяд у [пэралік «экстрэмісцкіх фармаванняў»](#), што вядзецца Міністэрствам унутраных спраў Беларусі, **унеслі 5 незалежных медыяпраектаў: «Новы Час», Беларускі расследавальніцкі цэнтр, YouTube-канал «Часики тикают», Reform.news**, а таксама

партал [Proinfo.news](https://proinfo.news) (апошні пазначаны ў пераліку на сайце МУС як «Беларуская асацыяцыя журналістаў», хаця не мае да яе дачынення).

У [пералік](#) асоб, «датычных да экстрэмісцкай дзейнасці», патрапілі 5 медыясупрацоўнікаў, асуджаных да пазбаўлення волі: [журналістка Ціна Палынская і яе дачка Маргарыта Рабіновіч](#), радыёвядоўца і музыка [Алег Хаменка](#), дырэктар Intex-Press [Уладзімір Янукевіч](#) і ягоны намеснік [Андрэй Пакаленка](#).

Аляксандр Любянчук

[Двойчы асуджаны](#) журналіст **Аляксандр (Алесь) Любянчук** быў прызнаны «асобай, якая мае дачыненне да тэрарыстычнай дзейнасці».

Працягвалася папайненне велізарнага [спісу на сайце Міністэрства інфармацыі](#) новымі «экстрэмісцкімі матэрыяламі» — публікацыямі беларускіх і замежных незалежных крыніц інфармацыі, доступ да якіх мае быць заблакаваны і за распаўсюд якіх прадуг-

леджана адміністрацыйная адказнасць. У прыватнасці, у «Рэспубліканскі спіс экстрэмісцкіх матэрыялаў» унеслі сайты **«Голасу Амерыкі»** і расійскага анлайн-выдання **«Медиазона»**. 27 мая «экстрэмісцкай інфармацыйнай прадукцыяй» быў прызнаны Threads-акаўнт Беларускай асацыяцыі журналістаў **baj.media.by**.

Адзначаюцца выпадкі **паўторнага ўключэння** ў гэты спіс адных і тых жа медыярэсурсаў. Так, сайт выдання **«Першы Рэгіён»** трапіў у яго ажно ў чацвёрты раз (упершыню яго змест быў [прызнаны](#) «экстрэмісцкім» яшчэ напрыканцы 2021 года).

7 мая расійскае кантрольнае ведамства [Раскамнагляд заблакавала доступ да сайта Беларускай асацыяцыі журналістаў на тэрыторыі Расіі](#)— хутчэй за ўсё, занепакоенасць ведамства выклікала папулярнасць сярод расіян публікацый на сайце БАЖ, у якіх расказваецца пра метады абыходу цэнзуры і блакіровак у інтэрнэце.

Шэсць беларускіх медыя ў выгнанні («Зеркало», Reform.news, «Наша Ніва», «Позірк», «Медиа-зона. Беларусь», «Еўрарадыё»), а таксама **Беларуская асацыяцыя журналістаў сталі мішэннямі для рэгулярных DDoS-атак** — такія кібернапады перагружаюць сайты велізарнай колькасцю інтэрнэт-запытаў і робяць іх недаступнымі для сапраўдных наведнікаў.

Фота: pexels.com

Непажаданую ўвагу беларускіх уладаў сталі прыцягваць набіраючыя папулярнасць сацыяльныя сеткі. Так, вядомы прапагандыст Ігар Тур у эфіры «Гродно Плюс» **назваў сацыяльную сетку Threads «заведама варожай» і заявіў**, што ўлады разглядаюць яе як магчымую пляцоўку «раскачкі» беларусаў. Пры гэтым прапагандыст прызнаўся, што выкарыстоўвае правакацыйныя метады зносін і вядзе таемную актыўнасць у Інтэрнэце з выкарыстаннем фэйкавых акаўнтаў.

Ігар Тур. Фота sb.by

У чэрвені **Следчы камітэт распаўсюдзіў паведамленне для грамадскасці** пра тое, што «*ва ўмовах росту колькасці выпадкаў распаўсюду дэструктыўнай інфармацыі следчыя ўзмацняюць маніторынг і аператыўнае рэагаванне на публікацыі і каментары, асабліва ў Threads і TikTok, з наступнай прававой ацэнкай дзеянняў аўтара*». Прынамсі, асаб-

будзе надавацца матэрыялам, якія змяшчаюць «*дэзінфармацыю насельніцтва; распальванне сацыяльнай варожасці; заведама ілжывыя паведамленні пра небяспеку; рэабілітацыю нацызму*».

ПРАПАГАНДА Ў ДЗЯРЖАЎНЫХ СМІ

Прапагандыцкая дзейнасць дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі адбывалася ў ранейшым напрамку, але сутыкалася

Фота: rawpexels.com

з пэўнымі перашкодамі на міжнародным узроўні.

3 1 красавіка ў Беларусі з'явіўся новы прапагандысцкі тэлеканал «Союзный», ён узнік у выніку рэфармавання так званых саюзных СМІ Беларусі і Расіі і ўваходзіць у структуру «Медыякампаніі Саюзнай дзяржавы». «Союзный» замяніў сабой прапагандысцкі тэлеканал «БелРос» з амаль дваццацігадовай гісторыяй.

Увечары 3 красавіка беларускія дзяржаўныя СМІ паведамілі, што **відэахостынг YouTube выдаліў іх каналы**, а менавіта — **Беларускага тэлеграфнага агенцтва (БелТА), тэлеканалаў «Сталічнае тэлебачанне» (СТБ) і «Агульнанацыянальнае тэлебачанне» (АНТ)**. Праз некалькі дзён СТБ запусціў новы YouTube-канал, які таксама быў выдалены.

У адказ праўладныя СМІ ў сваіх абураных каментарых **пагражалі** відэаплатформе YouTube наданнем «экстрэмісцкага» статусу і поўным блакаваннем у Беларусі. Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь **заявіла**, што ацэньвае гэтыя блакіроўкі як *«несяброўскі і беспадстаўны крок і пакідае за сабой права на прыняцце неабходных мер рэагавання»*.

Новы кіраўнік міністэрства інфармацыі Дзмітрый Жук, прызначаны 9 красавіка, **стрымана выказаўся ў адказ на пытанне**, ці будуць блакаваць YouTube у Беларусі: *«Трэба шукаць іншыя механізмы ўзаемаадносін з гэтымі буйнымі гульцамі сусветнай медыяпрасторы»*. Аднак блакаванне YouTube-каналаў БелТА, СТБ і АНТ ён назваў *«інфармацыйнай вайной без правіл»*.

Дзмітрый Жук. Фота: sb.by

14 мая стала вядома, што **YouTube заблакаваў** яшчэ адзін беларускі прапагандысцкі канал, гэтым разам дзяржаўнай радыёстанцыі **«Радыё Беларусь»**, што вядзе вяртанне для замежнай аўдыторыі.

**БЕЛАРУСКАЯ
АСАЦЫЯЦЫЯ
ЖУРНАЛІСТАЎ**

baj.media

Змест гэтага электроннага выдання абаронены нормамі Аўтарскага права. Спасылка на «Беларуская асацыяцыя журналістаў» пры выкарыстанні матэрыялаў ЭЛЕКТРОННАГА БЮЛЕТЭНЯ «СМІ Ў БЕЛАРУСІ» з’яўляецца абавязковай.

Кантакт:
Андрэй
Бастунец

E-mail: office@baj.media
Web: <https://baj.media/be>